

Anatol MUNTEANU

**EPOPEEA
LIBERTĂȚII**

**Războiul de la Nistru
(1990-1992)**

**OPERA OMNIA
CARTEA DE ISTORIE**

TIPO MOLDOVA

Colonel dr. ANATOL MUNTEANU

EPOPEEA LIBERTĂȚII

***Războiul de la Nistru
(1990-1992)***

Apare cu prilejul comemorării
a 200 de ani
de la ocupația ruso-sovietică
și a celor 20 de ani
de la războiul moldo-rus de la Nistru

**COLECȚIA OPERA OMNIA
CARTEA DE ISTORIE**

Redactor: Aurel Ștefanachi
Coordonator serie: Cassian Maria Spiridon
Coperta: Andrei Ștefanachi

ISBN: 978-606-676-719-

© Tipo Moldova

Editura TipoMoldova este recunoscută academic de Consiliul Național al Cercetării Științifice pentru domeniile filologie (PN-II-ACRED-ED-2012-0285) și istorie și studii culturale (PN-II-ACRED-ED-2012-0355).

Iași, 2015

Editura ***Tipo Moldova***,
E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

Ediție anastatică

Colonel dr. ANATOL MUNTEANU

EPOPEEA LIBERTĂȚII

*Războiul de la Nistru
(1990-1992)*

Apare cu prilejul comemorării
a 200 de ani
de la ocupația ruso-sovietică
și a celor 20 de ani
de la războiul moldo-rus de la Nistru

COLECȚIA OPERA OMNIA
CARTEA DE ISTORIE

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI A CĂRȚII ISTORIA UNUI RĂZBOI CONTEMPORAN

ABREVIERI.....	8
CĂTRE CITITOR	9
CUVÂNT ÎNAINTE.....	13
ÎN LOC DE PREFAȚĂ	17
I. Basarabia și moldovenii din stânga Nistrului sub ocupația rusească	25
1. Răpirea Basarabiei de către Rusia țaristă	27
2. Deznaționalizarea forțată a populației românești.....	31
3. Împrejurările anexării Basarabiei de către Rusia țaristă	36
4. Date istorice despre teritoriul dintre Bug și Nistru.....	39
5. Teritoriul din stânga Nistrului – „Transnistria”. Denumire, populație, toponimie	42
6. Participarea basarabenilor și transnistrenilor în Primul Război Mondial (1914-1918).....	46
<i>Note</i>	49
II. Basarabia și Transnistria în perioada anilor 1918-1945.....	51
1. Unirea Basarabiei cu România	53
1.1. Lupta pentru autonomie	53
1.2. Proclamarea autonomiei Basarabiei	55
1.3. Crearea Sfatului Țării	57
1.4. Proclamarea Republicii Democratice Moldovenești	58
1.5. Lupta cu anarhia și armata bolșevică.....	60
1.6. Proclamarea independenței Republicii Democratice Moldovenești	62
1.7. Premisele unirii Basarabiei cu România	63
1.8. Unirea Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România.....	63
2. Situația demografică a Basarabiei în perioada 1918-1940.....	66
3. Administrația R.A.S.S.M.	68
3.1. Transnistria sovietizată	68
3.2. Genocidul sovietic împotriva moldovenilor din Transnistria	73
3.3. Revoluția culturală și de „modernizare” a Transnistriei.....	75
3.4. „Arestarea” alfabetului latin	77
4. Ocuparea de către sovietici în 1940 a Basarabiei, Bucovinei și Ținutului Herța.....	78
4.1. Protocoale secrete ale U.R.S.S. cu Germania	78
4.2. Invazia sovietică. Politica de subjugare și deznaționalizare.....	81
5. Al II-lea Război Mondial, implicarea României	83
5.1. Declanșarea războiului, eliberarea Basarabiei și Bucovinei	83
5.2. Administrația românească în Transnistria	88
5.3. Retragerea României din războiul anti-bolșevic. Arestarea mareșalului Ion Antonescu	91
6. Participarea românilor basarabeni în război în Campania de Vest (septembrie 1944 - mai 1945).....	93
6.1. Total pierderi din partea României în războiul antihitlerist	96
<i>Note</i> (referitor la capitolele I și II).....	97

21) 4 mai 1996, Chișinău. Decizia lui Mircea Snegur de a conferi lui Anatol Munteanu nu Ordinul "Ștefan cel Mare", ci medalia "Meritul Militar"	743
22) 10 iunie 1996, Chișinău. Decretul prezidențial prin care se aprobă renunțarea la cetățenia "moldovenească" a lui Anatol Munteanu.	743
23) 2 iulie 1996, Chișinău. Înștiințarea despre aprobarea renunțării la cetățenia Republicii Moldova.	744
24) 4 octombrie 1996, Chișinău. Foștii combatanți către Ilie Ilașcu.....	745
25) 10 februarie 1998. Anatol Munteanu despre Marea Unire a românilor din 1918.	749
26) 30 aprilie 1998, Chișinău. Anatol Munteanu despre Pactul Ribbentrop-Molotov și urmările acestuia pentru România.	751
27) 10 ianuarie 2000, București. Dr.ing. Anatol Munteanu despre unirea țărilor românești.....	752
28) 30 noiembrie 2008. Anatol Munteanu – candidat pentru Parlamentul României. Echipa de lucru.....	755
29) 30 noiembrie 2008. Program de acțiune în slujba României și românilor de pretutindeni. Chișinău, Cernăuți, Odesa.....	756
30) Ziarul „Flux”, 14 noiembrie 2008, Basarabia votează Anatol Munteanu.....	757
31) 27 noiembrie 2008, ziarul „Literatura și arta” nr. 48 (3300), 27 noiembrie 2008. Retragerea din campania electorală a lui Anatol Munteanu	758
V. PORTRETE ALE COMBATANȚILOR CĂZUȚI LA DATORIE	759
VI. RECUNOȘTINȚĂ ETERNĂ: MEMORIALE ÎNCHINATE EROILOR ȘI COMBATANȚILOR CĂZUȚI ÎN LUPTĂ	799
VII. HĂRȚI ȘI SCHEME DE LUPTĂ.....	817
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	834